

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. Пирогова

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Третій (освітньо-науковий) рівень
Доктор філософії
05 Соціальні та поведінкові науки
053 Психологія

Затверджено Вченою радою

Голова Вченої ради

_____/проф. Вікторія ПЕТРУШЕНКО

(протокол № від _____ 2024 р.)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма розроблена на основі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 053 «Психологія», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. Наказ № 646.

Гарант освітньої програми: Потоцька І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Розроблено робочою групою у складі:

Рисинець Т.П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології, в.о. завідувача кафедри педагогіки та психології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Бессараба О.Ю., кандидат психологічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Лісовий М.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

1. Профіль освітньо-наукової програми 053 Психологія

1. Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти	Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова Кафедра педагогіки та психології
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Назва освітньої програми	Психологія
Форми здобуття освіти	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з психології
Професійна кваліфікація	не присвоюється
Кваліфікація в дипломі	Ступень вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія Освітньо-наукова програма «Психологія»
Цикл/Рівень програми	НРК України – 8 рівень, FQ-ЕНЕА- третій цикл, EQF – LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю 053 «Психологія»
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньо-наукової програми	
2. Мета освітньо-наукової програми	

Підготовка докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Психологія» у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 Психологія висококваліфікованих дослідників, конкурентоспроможних фахівців, наукових кадрів, які володіють глибокими знаннями з психології, а також відповідними компетентностями, здатні використовувати у власних дослідженнях підходи різних психологічних напрямів з урахуванням викликів сучасної науки.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Опис предметної області

Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.

Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо.

Методи, методика та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології.

Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.

Академічні права випускників

Після отримання наукового ступеня доктора філософії випускник має право на здобуття наукового ступеня доктора наук та присудження відповідних вчених звань, здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.

Обсяг програми у кредитах

Обсяг освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» освітньо-наукової

	<p>програми «Психологія» на базі другого рівня вищої освіти (магістра) з обсягом 43 кредитів ЄКТС.</p> <p>Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.</p> <p>Термін навчання 4 роки</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова, академічна
Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>Спеціальна освіта в галузі психології та суміжних наукових напрямів, що пов'язані з аналізом закономірностей психічної діяльності, поведінки та взаємодії людей як представників соціальних груп, а також дослідженням і оцінюванням різноманітних психологічних явищ соціального життя. Ключові слова: психологія, соціум, особистість, група, явища, спілкування, взаємодія.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Працевлаштування випускників	<p>Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях, наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.</p> <p>Відповідно до ДК003:2008 можливість займати первинні посади відповідно до першого та другого класифікаційного угруповання 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2149.1 Науковий співробітник (галузь 05 - Соціальні та поведінкові науки) 2145.1 Науковий співробітник (Психологія) 2145.1 Науковий співробітник-консультант (Психологія). 2351.1 Наукові співробітники; 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітня підготовка аспірантів ґрунтується на студентсько-центрованому навчанні, самонавчанні, проблемно-орієнтованому навчанні задля продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Під час освітньої підготовки аспірант має оволодіти технологією інформаційного пошуку, методології наукового дослідження, комунікацій, презентацій результатів дослідження, написання дисертації тощо.</p> <p>Навчання включає лекції, практичні та семінарські заняття, медичну/лабораторну та педагогічну практики.</p>

Оцінювання	<p>Оцінювання знань, навичок та умінь аспірантів здійснюється у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова на підставі положення про організацію освітнього процесу.</p> <p>Система оцінювання освітньої підготовки аспірантів включає: поточний та підсумковий контролю (заліки, диференційовані заліки, екзамени). Контроль виконання освітньо-наукової програми відбувається під час щорічної проміжної та річної атестації: аспірант звітує перед кафедрою та відділом аспірантури ВНМУ ім. М. І. Пирогова про виконання індивідуального плану згідно освітньо-наукової програми.</p> <p>Оцінювання успішності наукової складової програми відбувається з урахуванням кількості виступів на наукових конференціях (вітчизняних та закордонних), наукових публікацій (в тому числі у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу; а також у Scopus та Web of Science), раціоналізаторських пропозицій, патентів, нововведень, участі у міжнародних проектах, індексу цитування.</p>
6. Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницькоінноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які</p>

створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства

7. Програмні результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.

РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних

знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.

РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення

Кадрове забезпечення повністю відповідає ліцензійним вимогам. Всі науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми, мають підтверджений рівень наукової і професійної активності, переважно є штатними співробітниками Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Науково-педагогічні працівники, що залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми за спеціальністю 053 «Психологія» Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, є в більшості практикуючими спеціалістами, членами міжнародних та національних професійних асоціацій, учасниками міжнародних та національних науково-практичних, освітніх та професійних заходів.

Матеріально- технічне забезпечення

Наявність навчальних та лекційних аудиторій, забезпечених комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, технічними засобами навчання; клінічної бази для проведення практик здобувачів вищої освіти або чинних угод на проведення практики у лікувальних закладах; наявність стандартизованих психодіагностичних методик лікувально-реабілітаційного процесу. Навчальна база структурних підрозділів медичного факультету дозволяє організовувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на належному науково-методичному рівні. Для проведення лекційних та практичних занять використовуються мультимедійні пристрої, комп'ютерна техніка. Навчальні аудиторії обладнані необхідними приладами та обладнанням, є комп'ютерні класи.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення реалізації програми відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти у сфері вищої освіти для другого (магістерського) рівня, включаючи:

- належне навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін, які містять методичні розробки до практичних занять, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти; індивідуальні завдання практичної та науково-дослідної спрямованості; методичні матеріали для проходження практик, завдання для контролю знань (екзаменаційні білети, тестові завдання, ситуаційні задачі, клінічні кейси, переліки теоретичних питань, практичних навичок з дисциплін); сучасні інформаційні джерела та комп'ютерна техніка; власні Web-сторінки кафедр, які відповідають за підготовку магістрів з медичної психології; інтернет-зв'язок; бібліотека з сучасною навчальною літературою, науковими, довідниковими та фаховими періодичними виданнями. Офіційний веб-сайт <http://vnmu.edu.ua> містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і освітньо-просвітницьку діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо.

- наукову бібліотеку, фонд якої містить 579 849 примірника. Зал електронної інформації має 30 комп'ютерів і забезпечений доступом до мережі «Інтернет», оплаченим доступом до наукометричних баз Scopus і Web of Science та перевірок на подібність текстів програми Strikeplagiarism і Unicheck. Інституційний репозитарій університету містить 5681 документів. У 2021-2024 рр. був забезпечений доступ до навчальних та наукових ресурсів: публікацій видавництва Bentham Science (рецензована наукова література, понад 130 наукових журналів в електронному та друкованому форматах, 800 електронних книг, спеціалізованих баз даних), баз даних платформи EBSCO (DynaMed, Nursing Reference Center Plus, Rehabilitation Reference Center); онлайнресурсів British Medical Journal (BMJ Best Practice та BMJ Learning); навчальних медичних ресурсів компанії Elsevier (ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis); 83-х наукових медичних журналів видавництва Elsevier; БД Scopus; БД Web of Science Core Collection (21100 назв журналів); БД ScienceDirect (39 тис. книг та 3500 журналів видавництва Elsevier); повнотекстових електронних ресурсів на платформі Research4Life (більше ніж 154 тис. наукових журналів і книг від понад 200 видавців з усього світу).

	<p>- комп'ютерну техніку та технічні засоби навчання (комп'ютерний парк університету налічує 1365 комп'ютерів, 1530 дисплейних місць, 32 комп'ютерних класи, мультимедійне забезпечення понад 300 лекцій).</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Національна кредитна мобільність здійснюється підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. Допускається визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі чинного законодавства та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Допускається визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.</p> <p>Налагоджено співробітництво більш як з 40 медичними факультетами провідних ЗВО зарубіжних країн (Австрія, Бельгія, Велика Британія, Вірменія, Єгипет, Франція, Італія, Канада, Латвія, Нідерланди, Німеччина, Марокко, Молдова, Польща, Румунія, США, Туреччина, Чехія, Швеція та ін.).</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми(навчальні дисципліни, практика)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Академічне письмо англійською мовою	3	Іспит
ОК 2	Філософія науки та інновацій	4	Іспит
ОК 3	Методологія дисертаційного дослідження з психології	5	Іспит
ОК 4	Сучасні методи дослідження у прикладній психології	5	Іспит
ОК 5	Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності	2	Диф. залік
ОК 6	Асистентська педагогічна практика	12	Диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент			31
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК 1	Перелік 1 (аспірант обирає 1 дисципліну з переліку дисциплін згідно з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо- наукового) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності -053 Психологія, що викладаються фахівцями різних факультетів, інститутів, кафедр ВНМУ ім. М.І. Пирогова). Кількість кредитів 4, форма звітності іспит – 1.		
ВК 2	Перелік 2 (аспірант обирає 2 дисципліну з переліку дисциплін згідно з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо- наукового) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності -053 Психологія, що викладаються фахівцями різних факультетів, інститутів, кафедр ВНМУ ім. М.І. Пирогова). Кількість кредитів 8, форма звітності іспит – 2.		
Загальний обсяг вибірових компонентів			12
Загальний обсяг освітньо-наукової програми			43

Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою у формі на підставі публічного захисту наукових досліджень у формі дисертації.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито та публічно.</p> <p>Аспірант допускається до захисту дисертації тільки після виконання освітньо-наукової програми.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.</p> <p>Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником.</p> <p>Оформлення дисертації має відповідати діючим вимогам.</p>

